

Opětovná pozorování kormoránů velkých (Phalacrocorax carbo) a dosavadní znalosti o jejich výskytu na Pardubicku

Ladislav Štancl, Helga Štanclová

Na Pardubicku se kormorán velký vyskytuje zřídka. Přesto ale se zdá, že se v posledním desetiletí objevuje pravidelněji. V minulých stoletích nebyl tak řídký, což dokládají mnohé zprávy z literatury. V mnoha případech se mohlo jednat i o pokusy o zahníždění. Ještě v XVII. století, kdy na Pardubicku bylo množství velkých vodních ploch, byla za odstřel vyplácena odměna. Z XIX. století je známo více zástihů, např. z let: 1836, 1846, 1876, 1877, 1884 aj. (blíže Musílek 1946).

Pozorování kormoránů velkých na Pardubicku od začátku XX.stol.

Měsíc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Počet pozor.	2	-	2	18	7	3	7	5	1	2	1	-
Počet exempl.	11	-	13	52	11	3	12	12	4	97	1	-

Přehled zástihů a pozorování:

- 1: 30.11.1925 na Labi u Rosic (Musílek 1946).
- 2: 12. 1.1927 v těchto místech (Musílek l. c.).
- 3: 25. 8.1930 juv. ex. u Bohdanče (Musílek l. c.).
- 4: 14. 4.1934 je pozoroval Musílek (l. c.) na tahu u Bohdanče
- 5: 10. 4.1935 je jmenovaný pozoroval tamtéž.
- 6: 1. 7.1935 je opět jmenovaný pozoroval na rozvodněných lukách u Opatovic nad Labem
- 7: 2. 7.1936 pozorován na "Sopřeči" (Musílek l. c. a 1936).
- 8: 11. 7.1936 uloveno po jednom ex. na Labi u Hrobic a Opošinku (Musílek l. c.).
- 9: 1. 8.1936 uloven u Mělic u Přelouče (Musílek l. c.).
- 10: Poč.VIII.1939 byli 2 juv. ex. uloveny na "Rozhrně" (Černý 1946, Musílek 1939).
- 11: 3. 5.1941 pozoroval Kinský a Staněk 1 ex. na "Bohdanči" (Černý l. c.).
- 12: 7. 4.1946 7 ex. na "Bohdanči" zastihl Obhlídal (1948).

- 13: 14. 4.1946 zde pozoroval 3 ex. podle Obhlídal (l. c.) Jirásek.
- 14: 2. 5.1946 je na "Sopřeči" pozoroval Ešněr (Obhlídal l. c.).
- 15: 28. 5.1946 byl uloven na "Bohdanči" (Obhlídal l. c. podle Kotka).
- 16: 1.10.1946 pozoroval na přeletu 17 ex. Štancl u Rchovládové Bělé (Obhlídal l. c., Štancl, Štanclová 1974).
- 17: 27. 3.1949 pozoroval 12 ex. na "Barochu" (Obhlídal Brf.).
- 18: 5.-8.5.1949 5 ex. na "Újezdském" rybníku (Obhlídal Erf.).
- 19: 25.10.1949 přilétlo k Pardubicím od zámku, sleduje tok Labe, hejno asi 50 - 80 ex., 2 byli odstřeleni (Obhlídal 1949/50).
- 19a: ve sbírkách muzea v Pardubicích exempl. z října 1949 ze Srnojed
- 20: 19. 5.1952 1 ex. uloven na "Bohdanči" (Obhlídal Brf.).
- 21: 11. 4.1954 1 ex. "Skřín" (Štancl, Štanclová 1974).
- 22: 30. 3.1957 nocoval 1 ex. na dubu u rybníka "Skřín". Byl zde ještě příští den (Štancl, Štanclová l. c.).
- 23: Podle výpovědi porybných bývá pravidelně na podzim a někdy i na jaře pozorován na "Sopřeči".
1. 4.1959 zde pozoroval 2 ex. (Štancl 1968).
- 24: 1. 6.1957 pozorován 1 ex. na "Bohdanči" (Štancl 1973).
- 25: 4. 4.1962 3 ex. přeletují na rybnících "Rozhrna" a "Skřín" (Štancl, Štanclová l. c.).
- 26: 6. 4.1962 nocují 2 ex. na topolu u rybníka "Tichý" (Štancl, Štanclová l. c.).
- 27: 31. 7.1962 2 ex. na "Sopřeči" (Klíma 1963).
- 28: 8. 9.1962 3 ex. na "Rozhrně". Zdrželi se zde několik dnů. Nakonec byli všichni postříleni (Štancl, Štanclová l. c.).
- 29: 30. 4.1963 4 ex. na přeletu "Tichý" (Štancl, Štanclová l. c.).
- 29a: 24. 2.1964 ve sbírkách muzea v Pardubicích
- 30: 16. 4. - 1.5.1964 1 ex. "Skřín" (Štancl, Štanclová 1974).
- 30a: 13.11.1975 2 kusy "Bohdanečský rybník" (Sklenář 1982).
- 31: V době od 24.5. do 3.6.1974 pozorovali jsme osamocený ex. na "Bohdanči"
- 32: V roce 1977 se na jaře několik těchto ptáků zdrželo na "Bohdanči". 7.4. jsem zde první zastihl 7 ptáků, když 6 z nich sedělo na kůlech po oplotení bývalé bachnárny a 1 ex. jsme pozorovali v letu. Asi po 1 hodině odletěli, ale

již ve 12.00 hodin seděl opět 1 ex. na kůlech. Později jsme v těchto místech pozorovali 1 - 4 ex. pravidelně, např. 12.4. 2 ex., 13.4. - 3 ex., 16.4. - 1 ex. Poslední 4 ex. jsme zde pozorovali 27. 4.

- 33: 20. 7.1977 jsme tamtéž pozorovali 2 ex.
34: V roce 1979 se po sněhové a větrné vánici a kalamitě na severu Evropy objevilo 4. 1. na písňiku u Starých Zdánic 10 ex. Tito ptáci po zamrznutí nádrže příští den až na jednoho - patrně nemocného ex., odletěli.
35: 24. 8.1979 jsme 2 ex. zastihli na "Sopřeči".
36: 28. 7.1980 přeletovali 4 ex. na "Bohdanči".
37: 9. 8.1980 v odpoledních hodinách přiletělo 6 ex. a zasedlo na hladinu rybníka "Sopřeč". Po krátké chvíli opět odletěli.
38: 1. 4.1981 sedělo 6 ex. opět na oplocení kachnárny na rybníku "Bohdaneč".
39: 21. 6.1983 1 ex. loví a odpočívá na "Černém Nadýmači". podle zpráv myslivců se měl zdržet asi 5 dnů.
40: 21.10.1983 seděli 2 ex. na "Černém Nadýmači" - sdělil Michálek.
41: 1. 4.1984 loví 3 ex. na "Sopřeči". Suší se a čistí přitom peří na kůlech zaražených ve dnu rybníka.

Literatura:

- Černý W., 1946: Doplnky v : Musílek J., 1946.
Klíma M., 1963: Ornitologická pozorování. Zoologické listy 12: 89.
Musílek J., 1936: Z letošního jarního tahu v okolí L. Bohdanče. Sylvia I: 43.
Musílek J., 1939: Letošní zálet kormoránů obecných (Phalacrocorax carbo) (L). Sylvia IV: 71 - 72.
Musílek J., 1946: Ptactvo Pardubicka. Pardubice.
Obhlídal F., 1948: Vzácné ptačí druhy na Pardubicku v letech 1946 - 1948. Pardubice: 1 - 15.
Obhlídal F., 1949/50: Hromadný zálet kormoránů obecných (Phalacrocorax carbo) na Pardubicku. Sylvia XI. - XII.: 79.
Sklenář J., 1982: Obratlovci státní přírodní rezervace Bohdanečský rybník a rybník Matka. Acta musei Regi-naehradecensis, SA XVII, 217 - 259
Štancl L., 1968: Ptactvo rybníka "Sopřeč". Acta Musei Regi-naehradecensis IX.: 157 - 193.

Štancl L., 1973: Ptactvo státní přírodní rezervace "Bohdanečský rybník a rybník Matka". Acta Musei Reg. XIV: 129 - 163.

Štancl L., Štanclová H., 1974: Ptactvo rybníků v okolí Bukovky u lázni Bohdanče (okres Pardubice). Acta Musei Reg. XV: 127 - 168.